

O Božích skutcích, které máme konat

Jan 9,1-12: Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel slepému tím blátem oči a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe.“ (To jméno znamená ‚Poslaný‘.) On tedy šel, umyl se, a když se vrátil, viděl. Sousedé a ti, kteří jej dříve vídali žebrat, se ptali: „Není to ten, kdo tu sedával a žebral?“ Jedni říkali: „Je to on.“ Jiní pak: „Není, ale je mu podobný.“ On sám řekl: „Jsem to já.“ I řekli mu: „Jak to, že se ti otevřely oči?“ Odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, potřel mi oči a řekl mi: Jdi k Siloe a umyj se! Šel jsem tedy, umyl jsem se a vidím.“ Řekli mu: „Kde je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“

Jan 9,39-41: Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“

I. Kdo za to může?

Janovo evangelium se snaží vyjádřit, kdo je Ježíš a čím by pro nás mohl být zajímavý: tím, že přináší to, co nám Bůh nabízí a co bychom neměli zmeškat. A zmeškat bychom neměli šanci, že nebudeme žít nadarmo a zbytečně. Kvůli tomu Boží syn přišel. Kvůli životu věčnému.

Ježíš přišel, ta šance je tu a teď záleží na nás, jak s ní naložíme.

Lidé, kteří se mihnou v jednotlivých vyprávěních, představují možnosti, jak se dá ta nabídka přijmout, nebo odmítnout. Máme na výběr.

Jednou Ježíš cestou uviděl nevidomého člověka. Bylo to v době, kdy už lidem nabídl pár důležitých náznaků, co od Boha mají očekávat, a podstoupil pár sporů s těmi, kdo chápali víru jinak než on a už je napadalo, jestli by nebylo taktické se ho jednou provždy zbavit. A tak by nebylo divu, kdyby se soustředil na sebe nebo na ty protivníky a kdyby tím pádem už nestačil vnímat nouzi druhých, ale tu právě vnímal.

Všiml si člověka, jenž byl od narození slepý. Učedníky to inspirovalo k otázce: „Kdo za to může?“ Zlo nebo postižení nebo to, co se mi nelíbí, přece není normální. Možná je to trest za něco, ale za co, když to má od narození? Kdo to zavinil a čím? Takhle jim to ve víře dávalo smysl, ale Ježíš to přesměroval změnou jediného slovíčka: Ne: „Je slepý, protože, nýbrž: „Je slepý, aby.“ Přičíst vinu někomu konkrétnímu, kdo je po ruce, je sice možné, ale zlo tím nezastavíte. Nestarejte se o to, jestli zhřešil on nebo jeho rodiče, teď jde o to, že na něm mají být zjeveny skutky Boží, řekl. Od minulosti, ve které se úplně přesně nevyznáme, nás ta slova směřují dopředu, a tam už se nevyznáme vůbec – ale právě tam můžeme najít naději, která je v Boží pravomoci. I pro toho slepého a Ježíš to vzápětí názorně připomene. Slepý najednou vidí a lidem, kteří ho znají, je to divné.

Co na to říkali, je snadné si představit. Někdo usoudil, že je to podvodník, protože tu denně žebrával, a přitom vidí. Ti, kdo se ho chtěli zastat, říkali, že to asi není on, ale že je mu hodně podobný. Takové věci přece slyšíme: že jaký kdo byl, takový bude vždycky. Že je to podvodník, to asi říkali ti, kdo se bez rozpaků staví do role soudce, dají na vlastní zkušenost a na řeči jiných, ale nedávají prostor pro to, co by mohl přidat a změnit Bůh.

II. Tak jak to bylo?

„Ano, jsem to já,“ řekl ten uzdravený. „Ale, ale a copak že

najednou vidíš? To se přece nestává," řekli podezíravě. „Člověk jménem Ježíš mně pomohl," řekl, a když se ptali, kde je, odpověděl, že neví.

V jednom z předchozích příběhů řekl jeden ochrnutý, že netuší, kdo ho to uzdravil, protože ho nezná. Tady ten nevidomý muž na rozdíl od něj zná aspoň jméno Ježíš, ale vyjde to nastejno. To, co pro ně Bůh udělal, jim úplně změnilo život, ale jejich víru za tím nehledejte. Ale všimněte si, že Ježíš na ni nečekal a pomohl jim.

Na otázky spojené s vírou narazíme až o kousek dál: u lidí, kteří četli bibli a snažili se, aby všechno klapalo tak, jak je to tam napsáno. A ti se začali podívat: „Uzdravený je a snad šťastný, ale není to podle vyhlášky a platných předpisů." V kalendáři ten den nebylo na programu žádné pomáhání potřebným, nýbrž chválení Boha. „Takže to Ježíš udělal špatně," uzavřeli to, ale druzí jim odporovali, že chválení Boha a pomáhání lidem je totéž a že kdyby to bylo proti Boží vůli, nemohl by ho přece uzdravit.

Jak se v tom vyznat, když to ani s biblí v ruce nevěděli? Pojdme to rozplést od začátku, řekli a zavolali rodiče toho slepého, ať řeknou, je-li to opravdu on a jakpak to, že teď vidí. Rodiče dosvědčili, že to on skutečně je, ale o tom uzdravení ať vám řekne sám. Vždyť je dospělý a co mají rodiče donekonečna co mluvit za dítě a za druhé věděli, že ti, kdo se jich vyptávají, mají v úmyslu všechny, kdo věří v Ježíše, vyloučit a potrestat. Aspoň se to tak mezi lidmi špitalo. Kdo chce lidi ovládat, pouští mezi ně strach. A tak se rodiče preventivně báli: Ať vám to řekne sám!

„Tak a teď pravdu," udeřili na něj vyšetřovatelé, „my totiž víme, že ten člověk nemá s Boží vůlí nic společného!" Uzdravený na to řekl, že tomu nerozumí a ví jen to, že předtím neviděl, ale teď vidí. Chtěli vědět přesně, jak se to stalo. „To už jsem vám řekl dvakrát a ptáte se zas? Proč? Chcete k němu jít do učení?" Osopili se, že ho ty vtípky přejdou a že Bůh k nám mluvil skrze naše předky, ale tenhle to povídá jinak, a my nevíme, jak na to přišel a odkud to má. „To je mi právě divné: Otevřít slepé oči umí jen Bůh a mně je Ježíš otevřel, a vy nevíte, jestli je to dobře?

III. Syn člověka

Ježíš se dověděl, že toho muže zbožní vyšetřovatelé vyhodili, a vyhledal ho. Zeptal se ho, jestli věří, že tenhle svět není bez šance, i když vypadá všelijak a i když je to s ním nahnuté. Jestli věří, že Bůh má naději tohoto světa v rukou a nenechá ji umřít a pověří svého vyslance, aby tenhle jeho soud uskutečnil. V chrámu a v hodinách náboženství tehdy tomu uskutečňovateli Boží vůle říkali Syn člověka a Ježíš se zeptal: Důvěřuješ mu?

„Já bych mu i věřil, kdybych věděl, kdo to je." Ježíš mu na to řekl: „Vidíš ho, je to ten, kdo s tebou mluví." Ten muž padl na kolena a pravil: „Věřím, Pane." Ježíš mu neřekl prostě „já", nýbrž: „Je to ten, kdo s tebou mluví." Ne o tobě, ale s tebou, neodsoudil tě předem, ale nechal prostor pro naději, kterou má v rukou Bůh.

Než pátrat po něčích starých vinách, raději se soustředte na svou vlastní slepotu a dopřejte Boží lásce, aby vám otevřela oči pro to, co nevidíte, praví tenhle příběh. Je to tak, že ti, kdo mají jasno, už ho mít nebudou, a ti, kdo nemají, naopak ano. Jestli se v Boží vůli moc nevyznáte, to tolik nevadí, ale kdo si udělal jasno sám od sebe a po svém, s tím je to zlé. To je soud, kvůli kterému jsem přišel, a musíme dělat skutky, které chce Bůh.

požehnání

Dejme si poradit z písničky krále Davida: „Naději slož v Hospodina. Buď rozhodný, buď udatného srdce, svou naději slož v Hospodina!"

Kéž vám takto vložená a nasměrovaná naděje prozáří všechno, co přijde: chvíle pohody i životní vichřice, kterým se nedá uniknout.

Opravdu šťastní – blahoslavení – jsou ti, kdo hledají Boží milost a její spravedlnost. Šťastní, kdo objeví, že Boží milosrdenství se nad námi klene nejenom v dobrých časech, ale i v okamžicích, které jsou k nepřžití.

Ať vás to hřeje vždycky a všude: Boží milost a láska vás neopustila, po celý život vás provází a nese, a když se před vámi

rozhostí tma, bude vám světlem. Amen.